

Spielberg. Göth. Goldstein

"Matar no com qui mata enemics, sinó com qui mata insectes o rates: aquest és el mal total."

Fa uns dies conversava, a l'Esplanada d'Alacant, amb una vella coneixença, persona d'antiga militància progressista i votant assídua del PC i d'Esquerra Unida. L'Esplanada s'anava omplint dels primers turistes de primavera, i jo que li dic a la companyia: "Ja has vist *La llista de Schindler*?" "Ah, no, no la pense veure, no m'agrada Spielberg, és massa americà". Bé, a mi sí que m'agrada Spielberg, deu ser que jo sóc molt americà, molt infantil (*Jurassic Park* el vaig veure en sessió de tarda, únic adult en una mar de criatures estridents que menjaven unànimement *pop-corn* i bevien enormes coca-coles, va ser una gran experiència), però aquest no és el cas, i li dic: "Es que aquesta pel·lícula és una altra cosa, és..." "Ah, no -diu ella- ja no puc resistir el tema dels jueus, ja estic farta que ens refreguen per la cara l'Holocaust i tot això". "Però d'això mai no n'hi ha prou -que dic jo- ja hi ha massa gent que ho està oblidant, els grups neo-nazis..." "És igual -diu- els nazis són ara els jueus, mira què estan fent a Palestina". La conversa va decaure: no volia escoltar-me.

I bé, ja hi som una altra vegada, vaig pensar, ja ens hem deixat entabanar -ella i molta més gent, no jo-, ja ho hem posat tot en el mateix calaix, tots els crims són iguals, els de Göth i el de Goldstein, el rampell dels fanàtics i el mal absolut, el pispa i la màfia, la grip i la pesta negra. Si vostès han vist el film de Spielberg, no oblidaran qui era Amon Goth, l'*Obersturmführer* de les SS, comandant del camp de treball i extermini de Cracòvia-Plaszov. De matí eixia a la terrassa de la vil·la que dominava el camp, estirava els músculs al sol, i per distraure's feia punteria sobre la gent que passava per allà a baix, simple exercici matinal, en tombava uns quants, i es relaxava. Durant el dia, passejant, en matava uns quants més per no perdre la pràctica, quinze o vint, vint-i-cinc en un moment d'especial esforç, i així degué anar fent durant molts mesos. Sense comptar que els seus subordinats seguien lògicament l'exemple del cap, i sense comptar tampoc les habituals execucions massives, les cambres de gas i la resta del sistema d'extermini industrial, tot organitzat, transport i obres d'enginyeria química i mecànica. Amon Goth és l'encarnació del mal absolut en aquesta terra,

la negació de la humanitat, matar no com qui mata enemics, sinó com qui mata insectes o rates: aquest és el mal total, hi ha llibres importants que ho expliquen, per si algú encara no ho sap.

No confonguem, per tant. Baruch Goldstein era un fanàtic odiós que un matí de divendres va entrar a la mesquita d'Hebron, tomba de profetes, i va fer la carnisseria que tots recorden. Odiava els àrabs de Palestina, com els àrabs de Palestina odien els jueus, es maten per la terra, els àrabs perquè fa segles que és seua, i els jueus radicals perquè creuen que Déu els l'ha donada per sempre. La secta del rabí Meir Kahane (sorgida, per cert, al barri de Brooklyn, entre jueus pobres que odien els negres i són odiats per ells) és una colla de terroristes perillosos, cert, però aquí s'acaba: el Govern ha declarat que "no són part de la congregació d'Israel, i el poble jueu els escup del seu si". Imaginen el Govern nazi fent una declaració equivalent sobre els "extremistes" de les SS, per exemple? Ja s'entén que no estic justificant la política repressiva del Govern israelià, ni l'ocupació dels territoris ocupats, ni el fanatisme de ningú, ni les morts, ni la facilitat per disparar de l'exèrcit contra els manifestants. Vull dir només que tot això -repressió, terrorisme d'un bàndol i de l'altre, bandes de fanàtics, assassins i atemptats- forma part de la desgràcia humana habitual, d'aquelles coses que en petita o gran escala han passat i passen arreu del món i, ai las!, continuaran passant. Per damunt d'això hi ha crims massius com els de la dictadura dels militars argentins, la primera etapa de la repressió franquista, el xa de l'Iran i els aiatol·lahs. Per damunt encara, hi ha Stalin, Mao i Pol Pot. I per damunt de tots, en un ordre incomparable i suprem, hi ha el nazisme, Hitler, els camps d'extermini, l'Holocaust. Si perdem el sentit de les diferències essencials, la història no haurà servit de res, i una banda de joves amb la creu gammada ens podrà semblar només una colla d'eixelebrats com qualsevol altra. La Gran Bèstia es despertarà, i creurem que és una bestiola com tantes. Vagen a veure el film de Spielberg, per favor: no en nom dels jueus, en nom de la humanitat.

Joan F. Mira